

Thuis in het Hospice

DOOR ERIC KLOP

ZUTPHEN - Na acht maanden leven tussen hoop en vrees, kwam voor Marjan medio vorig jaar de allesomvattende mededeling: 'Uw man is terminaal'. De laatste negen weken van zijn leven woonde Theo in het Zutphense Hospice. Een keuze die werd vereenvoudigd door de woorden van hun huisarts: 'Ik gun het jullie zo...'

„Als iemand bij wie je al een kwart eeuw in een goede vertrouwensrelatie patiënt bent dat zegt, moet het dus fantastisch zijn”, blikt Marjan terug. „Dat klopte! Thuis sterven was geen optie. Theo had 24-uurszorg nodig. Bovendien betrokken we tijdens zijn regelmatige verblijf in het ziekenhuis een nieuwe woning. Dat was voor hem dus geen 'thuis'. In het Hospice vonden we warmte en geborgenheid. De zorg en begeleiding naar het onomkeerbare zijn hier meer dan fantastisch. Door vrijwilligers bij wie de liefde en aandacht voor de gast vanuit hun tenen komen. Zó knap! Geen kwaad woord over de reguliere gezondheidszorg, maar daar is het werk. Hier mogen de medewerkers. En dat heb ik gemerkt. Aan alles. De zorg is geen automatische handeling. In het ziekenhuis was iedereen maar met mijn Theo bezig. Terecht, ze wilden die man

De van alle gemakken voorziene keuken in het Zutphense Hospice, waar Marjan samen met de vrijwilligers regelmatig een 'bakkie troost' dronk.

FOTO'S: WILLEM FEITH

laatste drie dagen zelfs dag en jaarsconcert voor haar moeder zes gasten. Met hun familie heb maken. Met een voorname rol

Iedereen is

dereen maar met mijn Theo bezig. Terecht, ze wilden die man genezen. Maar ik vond het zó naar! Hier zaten ze ook aan 'm, maar nooit zonder contact of overleg met mij. Dat gaf vertrouwen.”

Het Hospice in Zutphen was negen weken lang Theo's thuis. Marjan was er ieder gewenst moment van de dag welkom. „Ik verbleef hier dagelijks; de

laatste drie dagen zelfs dag en nacht. Je bent niet op bezoek. Alles kan, zoals het in een gezin gaat. Theo's kamer was ook mijn kamer. Of we zaten met de kinderen of andere gasten en hun familie in de huiskamer. Televisie kijken, schelden op het Nederlands elftal. Een potje pokeren. Luisteren naar een koor dat op initiatief van een dochter nog één keer een ver-

jaarsconcert voor haar moeder gaf. Samen eten ook. De pot schaft veelal in overleg. Stoofpeertjes, draadjesvlees. De geur van het vorige thuis. Dankzij de vrijwilligers kon ik 's nachts in mijn eigen bed 'slapen'. Alleen, dat wel. Maar de volgende ochtend kon ik dan weer fris en fruitig m'n liefde voor mijn man betuigen. Als ik het even écht niet zag zitten, ging ik hier naar de stiltekamer. Effe janken. Om vervolgens in de keuken met de vrijwilligers een bakkie troost te drinken.”

„Het was een fijne tijd. Gek hé? Dertig jaar lief en leed kreeg een mooi einde. Ik ben in negen weken tijd wel tien jaar ouder geworden, maar ook tien jaar wijzer. Ik heb zoveel geleerd over het leven. Daar hoort ook sterven bij. Er was altijd gelegenheid om er over te praten. Toen Theo hier woonde, stierven er

zes gasten. Met hun familie heb ik nog steeds contact. Dat lijkt zwaar, maar is het niet. Het helpt mij m'n eigen verdriet een plek te geven. Daarnaast heb ik het gevoel dat ik wat voor hén kan betekenen.” Marjan's man overleed op 21 november. Met zijn sterfbed, letterlijk, werd in alle geduld en zorgvuldigheid omgegaan. Niet na drie uur al de kamer af. „Theo overleed 's morgens, maar hij werd pas 's avonds uitgedragen. Dat gaf een heel goed gevoel. Nadien blijft een kamer sowieso nog even leeg. In ons geval langer. Nam er nu en dan nog even een kijkje. Ook een stukje afscheid. Maar dan is de kamer bezet door een nieuwe gast. Dat is slikken. Mijn kamer, Theo's kamer...”

Ze hield tijdens het ziekbed van haar echtgenoot dagelijks notities bij. Ze wil er een boek van

maken. Met een voorname rol voor het Hospice. De onvoorwaardelijke warmte en zorg van de vrijwilligers. De manier hoe er met leven en dood wordt omgegaan. Pure bewondering. Marjan: „Zutphen moet trots zijn dat de stad dit binnen haar grenzen mag hebben. Héél trots!”

De namen Marjan en Theo zijn gefingerd.

Nieuwe vrijwilligers

Het Hospice start later deze maand een training voor nieuwe vrijwilligers. Wie zich aangerokken voelt tot dit werk, is woensdag 13 februari tussen 15.30 en 16.30 uur welkom op een informatiebijeenkomst. Bel voor aanmelding 0575-566333. Zie verder www.hospice-zutphen.nl.

'Iedereen is hier welkom'

Het Hospice in Zutphen biedt een 'thuis' aan maximaal vijf gasten van wie de medische indicatie luidt dat zij een levensverwachting hebben van rond de drie maanden. „Behalve ernstig zieke kinderen, waarvoor specifieke hospices bestaan, is iedereen welkom”, zegt manager/coördinator Alice Tijmes. „Mits wij de zorg en verpleging aankunnen. Wat thuis zou kunnen, kan hier ook.” Het huis draait op drie financiële stromen. Naast AWBZ-gelden voor het bekostigen van de verpleegkundigen, betalen de gasten een verzorgingsbijdrage. Tijmes: „Hopelijk is men goed verzekerd. Niet iedereen heeft een polis waarin onze zorg is opgenomen. Dat is vreemd, want bijvoorbeeld kraamzorg en fysiotherapie zitten doorgaans wél in het pakket. Mocht een gast onvoldoende zijn verzekerd, dan zoeken we echter hoe dan ook naar een oplossing.” De derde geldstroom betreft donaties. „En dan maakt het niet uit of het nou dat ene tientje van die mevrouw om de hoek is, of een gift voor een nieuwe koelkast.” Want op overheids subsidie mag het Hospice onvoldoende rekenen. Alleen uit de WMO-pot komt sinds kort een bijdrage voor huishoudelijke zorg. Tijmes: „Onze zorgvrijwilligers ontvangen slechts een reiskostenvergoeding. Maar huur, water, voeding, de was en noem maar op, moeten toch ook ergens van worden betaald. Het is zo jammer dat een zieken- en verpleeghuisbed wel volledig wordt vergoed, maar een plaats in een Hospice niet. Nóg niet, want we blijven vertrouwen dat ons werk in de toekomst eveneens financieel wordt gedragen door de maatschappij.”

Hospice Van Brummen naar Zutphen

In het gebouw aan de Thorbeckesingel waar vroeger kerk en ontmoetingsruimte De Brug was gevestigd, zit sinds april vorig jaar het Hospice Zutphen. Daarvoor kende het huis voor terminaal zieken bijna tien jaar lang Brummen als thuisbasis. De Zutphense Koerier ging in het bijna onherkenbaar en zeer fraai gerenoveerde gebouw op bezoek en sprak met manager/coördinator Alice Tijmes, zorgvrijwilliger Palmyre Haver Droeze en 'ervaringsdeskundige' Marjan. „Alles kan hier. Net zoals dat thuis kon.”

'Je moet de dood niet wegmoffelen'

In het Zutphense Hospice zijn naast een dozijn verpleegkundigen en een aantal vrijwilligers dat zorgdraagt voor bijvoorbeeld de boodschappen, het onderhoud van de tuin en de administratie, circa vijftig zorgvrijwilligers actief. Zij zorgen ervoor dat het de gasten, maar ook hun familie, tijdens de laatste levensdagen aan niets ontbreekt. Een van hen, Palmyre Haver Droeze, is nu zo'n vier-en-half jaar vrijwilliger. Wat beweegt haar? „Ik heb altijd iets met sterven gehad. Al jong kreeg ik het gevoel dat je de dood niet weg moet moffelen. Het hoort bij het leven. Maar er werd nooit over gesproken. Zo

erg, zo'n armoe! Een vriend stond landelijk aan de wieg van stervensbegeleiding. Hieruit is het eerste Hospice ontstaan. Sindsdien was er bij mij het idee dat als ik plek en tijd zou hebben, ik daar iets voor wilde betekenen. Ik heb er geen spijt van. We ontlasten de mantelzorgers van allerlei praktische problemen. We scheppen de mogelijkheid en ruimte voor de gast en zijn familie om dit laatste stuk zo goed mogelijk met elkaar te beleven. Natuurlijk hebben wij net als iedereen onze eigen bagage, maar we proberen niet te oordelen. Respecteren dat de gasten het willen zoals zij het willen. Zij bepalen de sfeer.”

Manager/coördinator Alice Tijmes in de huiskamer. „Wat thuis zou kunnen, kan hier ook.”